

Slavensko-sokolska škola u Pragu

»Pomladeno, obnovljeno i ujedinjeno Sokolstvo Srba, Hrvata i Slovenaca pozdravlja naš dosno narod, za čiju slobodu, napredak i cvetanje daje sebe. Pa snažno verujući da će pobjeda narodne misli, istine i pravde doneti obilne plodove sreće i mira, duboko je osvedočeno da će Slavenstvo biti ona kulturna i etična sila, što će u času smrti starih bogova na svojim plećima preneti i spasiti čovečju dušu.«

»Sokolski Glasnik« g. 1919., broj 1.

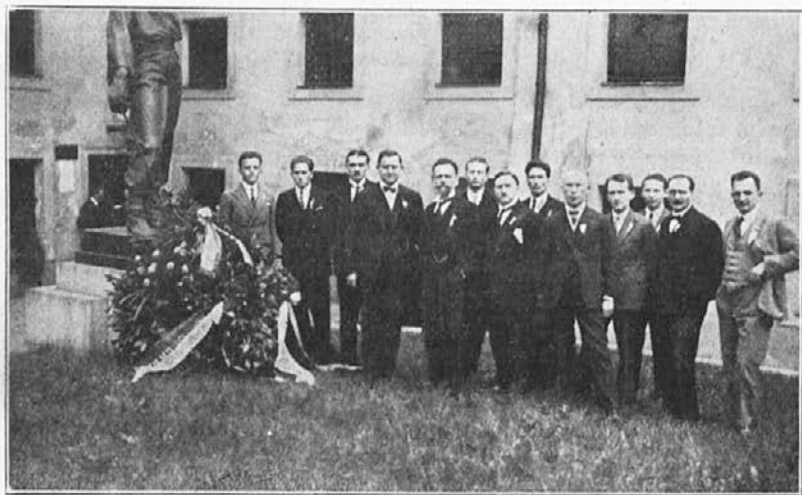
Slavensko-sokolska škola, koja se je održala od 22.—27. maja ove g. u Pragu, nije događaj današnjeg datuma, već rezultat predhodnih sprema, naročito u Jugoslovenskom Sokolstvu. Da je to tako, neka služe istorije radi ovi dokumenti: Slavenstvo, a s tim u vezi i slavensko Sokolstvo, izašlo je iz svetskog rata slabo, ne jako, pocepano, i s puno nepoverenja jednih prema drugima. Trebalo je otpočeti nanovo. Tko je bio pozvan da izbriše prošlost i pokaže nove puteve za obnovu, razvitak i budućnost Slavenstva? Sokolstvo! Tim više, što posle rata, t. j. nacionalnog oslobođenja, ostala je Sokolstvu borba za duhovno ujedinjenje Slavenskog Sokolstva, a po tome slavenskih naroda. I ako promotrimo sve delove Slavenskog Sokolstva toga časa, onda vidimo jednu istinu, a ta je, da je Sokolstvo tada Srba, Hrvata i Slovenaca, a danas i u budućnosti jugoslovensko Sokolstvo izvršilo jedno delo — od koga je zavisio daljnji razvitak Slavenskog Sokolstva. To delo bilo je ujedinjenje plemenskog Sokolstva, srpskog, hrvatskog i slovenačkog u jedno jedinstveno Jugoslovensko Sokolstvo, u težnji da pokaže ostalom Slavenstvu, da gredeći cilju ujedinjenja manjih delova Slavenstva, može se tek ići ujedinjenju Slavenstva. U pravcu ovih ideja nije se stalo. Već god. 1920. iznaša naš brat dr. Laza Popović u Sokol. Glasniku g. 1920. str. 293—5, članak »Kratak nacrt jedne osnove za dogovore Jugoslovenskog i Češkoslovačkog Sokolstva u Pragu«. U tom članku pledira dr. Popović, da se osnuje između Jugoslovenskog i Češkoslovačkog Sokolstva zajednica, koja će imati među ostalim i dva glavna zadatka i to: a) *ustopava Sveslavenskog Sokolskog Saveza* i b) *ustopava Saveza Jugoslovenskog i Češkoslovačkog Sokolstva*.

Svrha je SSS, da zbliži i sjedini Slavensko Sokolstvo u koje spadaju narodi: ruski, poljski, češkoslovački i jugoslavenski. Bugarsko pleme spada u jugoslavenski narod i njegov ulazak u Slavenstvo ide preko Jugoslavije. Ovako ustopavljen Savez imao bi da sazove a) *Slavenski Sokolski Sabor, na kome treba da se sastanu izaslanici celokupnog Slavenskog Sokolstva*, b) *ovaj Sabor imao bi da reši fundamentalna pitanja Sokolstva i tek nakon toga* c) *osnovao bi se Sveslavenski Sokolski Savez*.

To je gradnja Slavenstva, kako ga zamišlja brat dr. Popović. Uže od toga, trebao je da bude Savez Jugoslovena i Čehoslovaka, kao priprema za ovaj daljnji rad, a koji bi Savez imao da radi u političko-ekonomskom i kulturnom pogledu ono, što danas rade českoslovačko-jugoslovenske Lige.

God. 1920. 22. novembra održan je u Narodnom Domu u Ljubljani sastanak delegata ČOS i JSS, na kome je osnovan Savez Českoslovačkog i Jugoslovenskog Sokolstva, a ujedno izabran upravni odbor. *Tom prilikom izdana je i svečana deklaracija.* Savez ČOS i JSS održao je 16. XII. g. 1921. u Pragu sednicu, na kojoj je rešeno da I. svesokolski slet bude g. 1926. i pohod Sokolstva na Kosovo polje.

Od tada dalje u glavnom je mirovao rad u pravcu ideje Slavenstva u Sokolstvu. No u razdiobi od god. 1922.—1924. izvršena je konsolidacija sokolskih prilika i osnovala se dva nova sokolska Saveza: ruski u emi-

Jugosloveni u školi Slavenskog Sokolstva

graciji i lužičko-srpski u Nemačkoj. Sletovi bilo u Čehoslovačkoj i Jugoslaviji, znatniji momenti u poljskom Sokolstvu, a čim više i jače potenciranje slavenskog osećaja u jugoslovenskom Sokolstvu, a naročito pripremom zagrebačkih sokolskih radnika za sokolski slet i sabor u Zagrebu god. 1924. doveo je do toga, da su se u Zagrebu te godine po prvi put sastali delegati ruskog, poljskog, českoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva i izabrali privremeni odbor Slavenskog Sokolstva. Tako je nakon teških poratnih vremena u Slavenstvu učinjen drugi korak. S pravom je moglo da kaže Starešinstvo zagrebačke sokolske župe, da je »moralna vrednost zagrebačkih sokolskih dana velika, dobit još veća, a kruna svemu da je osnutak sveslavenskog Sokolskog Saveza«. I dalje kaže: »Uspeli smo, uspeli u polpunoj mjeri i čitavom opsegu, okruniv naše delo novom velebnom sokolskom organizacijom, koja je bila, jest i ostaje našim konačnim ciljem, a to je — Slavenstvo.« I došao je treći korak, sastanak delegata

slavenskog Sokolstva u Varšavi 14. augusta 1925., koji nakon večanja izdaju manifest sveukupnom Slavenskom Sokolstvu u kome objavljuju osnutak Slavenskog Sokolskog Saveza.

Četvrti korak jeste izbor stalnog odbora Slavenskog Sokolstva, koji je obavljen g. 1926. za vreme velikih sokolskih svečanosti u Pragu.

Tako je sa vanjske, manifestacione i organizatorske strane dovršeno delo: *Slavensko Sokolstvo*.

Predstavnici slavenskog Sokolstva između sebe stvorili su smernice realističkog rada u Sokolstvu. Smernice rada doprle su u najširem smislu reči do širokih masa slavenskog Sokolstva. Bio je to blagi vetrić mirisa Slavenstva, koji nam je dušu napojio novim osećajem snage, rada i verovanja u budućnost Slavenstva za sebe, a i ulogu Slavenstva u kulturi čovečanstva.

Učesnici prve škole Slavenskog Sokolstva

Ali osećaje treba protkati znanjem, zajedničkim naziranjem na probleme u Sokolstvu, odnosilo se to na ideološko, tehničko ili organizatorsko delo Sokolstva. Treba da smernice rada prestavnika postanu sastavni deo duše članstva celokupnog slavenskog Sokolstva. Korak tome je i I. slavenska škola u Pragu.

I. dan škole.

Škola je otvorena 22. maja o. g. u 1/211 sati pre podne u svečanoj dvorani Tyršovog Doma. Otvorio ju je starešina SSS i ČOS brat dr. J. Scheiner sa željom da ova prva škola donese obilna ploda misli Slavenstva u Sokolstvu, koje treba da se spoji ne krvlju, već idejom Sokolstva. Otvaramo vam, rekao je br. dr. Scheiner, naš Dom, koji je

i Dom svega Slavenstva. Njemu se zahvalio brat Gangl u ime starešinstva JSS, koji je izrekao divan govor bratstva českoslovačkog i jugoslavenskog Sokolstva, koje je jedno i koje se pridružuje iz srca i duše sokolske, jer samo Sokolstvo spasava Slavenstvo. Brat dr. Dimitrije Vergun, starešina RSS, spomenuo je da je sad baš 50 godina, otkako je Rusija otpočela borbu za južno-slavensku stvar. I ova škola neka donese ploda ideji Slavenstva, u kojoj će i Rusija doživiti svoj preporod i biti oslon snage Slavenstva u svetu. U ime PSS progovorio je brat Nikolaj Maksys, koji je kazao, da je to prvo delo slavenske uzajamnosti i da se tome veseli svako slavensko srce. Govori predstavnika Saveza slavenskog Sokolstva učinili su najbolji utisak na prisutne slušače i članove praškog Sokolstva, te predsedništvo ČOS. Osim gornjih slavenskih Saveza za Lužičane bio je prisutan brat Menčin Nowak, član sokol. društva u Rodjištu (Lužička Srbija), dok je starosta Saveza bugarskih Junaka dr. Nikola Tumparov, usled nezgode na putu, došao kasnije. Iza svečanog pozdrava predstavio je svaki starešina Saveza svoje članove.

Nakon što su bili predstavljani svi delegati, prešlo se na referate »Sokolstvo i Slavenstvo«.

Brat dr. J. Scheiner govorio je o istorijskom razvitku misli slavenske uzajamnosti od doba humanizma do danas. Sokolstvo je specifično karaktera slavenskoga. Zato se je Sokolstvo i proširilo tako brzo među sve delove Slavenstva — i svojim izletima jedni drugima sve više su spajali Slavenstvo. Današnje Slavenstvo mora da bude više realno i mora da izbriše sve disharmonije koje su postojale i Sokolstvo mora u Slavenstvu da spaja osećaj i srce. Čehoslovačko Sokolstvo prinaša s radošću plodove svoga rada za sretnu budućnost Slavenstva. Na kraju je pročitao misli dr. M. Tyrša o Slavenstvu.

Brat dr. D. Vergun u ime RSS rekao je da za Ruse slavensko pitanje nije problem, već kategorički imperativ. Spominje statistiku Slavena i Germana i prema tome potrebu zajedničkog rada. Spominje sve one događaje u Rusiji i u drugim zemljama kao Praški sastanak 1848., moskovski 1867. i t. d. na kojima se pretresalo slavensko pitanje. Jedino je Sokolstvo, koje stoji nad borbom staleža, vera i politike i ono jedino je moguće da reši slavensko pitanje.

Brat Antoni Wolski u ime PSS među ostalim je kazao, da je za Poljake Sokolstvo prozor, kroz koji gledaju u budućnost Slavenstva. Osnutak poljskog Sokola u uskoj je vezi sa osnutkom Čehoslovačkog Sokolstva i slavenske misli, koju propovedaju najbolji poljski ljudi u Sokolstvu i van Sokolstva. Mi verujemo i radimo za Slavenstvo.

Brat E. Gangl u ime JSS kaže da je Sokolstvo slično suncu, koje pliva nad Slavenstvom i daje mu snagu i moć. Već samim pojmom i težnjom u Jugoslavenstvu mi smo jasno pokazali, da se celo naše sokolsko nastojanje kreće u pravcu Slavenstva. Mi smo zapravo slavenski Sokoli i želja je da ta misao prođe u slavenske diplomate.

Brat Menčin Nowak u ime SLS progovorio je o počecima sokolske misli kod Lužičkih Srba, moleći da starija braća ne zaborave najmlađega svoga brata. Posle toga bila je pregledba Tyršovog Doma. Posle podne prisustvovala su sva braća i sestre vežbi društva Prag VII., a u večer svečanoj predstavi »Libuše«.

Tako je završen I. dan sokolske škole.

II. dan škole.

Dok je prvi dan škole bio više dan pozdrava i manifestacije slavenskog bratstva, drugi dan je bio dan »Predavanja o sokolskoj misli« (ideološki i temeljni principi). Predsedavao je brat E. Gangl. Starešina ČOS razložio je Tyršovo načelo »Jačajmo se«. Težnja je načela, da čovek postane zdrav i savršen duhom i fizički, kako kao pojedinac tako i narod, koji samo kao takav može se opreti padu, sačuvati i obraniti narod. Sokolstvo nije uniformirano društvo, koje stoji samo na onom, što je bilo u početku, već stoji stalno u razvoju prema vremenu u kome se kreće, ono kao ideja stalno se nadopunjuje. Sokolska misao u početku budila je i preporoditeljske ideje. Veliku ulogu imalo je Sokolstvo u pravcu odgoja načela demokracije, koju je propovedao osnivač Sokolstva J. Fügner. Veliko delo Tyrša bio je i telovežbeni sustav, koji je postavljen na znanstvenim temeljima te nema u sebi ništa tuđega. Treba raz-

I. Savezni tečaj za najbolje vežbače JSS (1.—7. V. 1927.)

likovati sustav od metode rada. Tyrševa ideja teži da harmonijski razvije čovjeka, da bi mogao koristiti narodu. Načelo dobrog i zdravoga čoveka dovelo je Sokolstvo do prosvetnoga rada, koji je izazvao i princip razdeobe rada. U daljem svom govoru dotakao se poljskog Sokolstva, manjšinskog rada, istorije sprava itd. Završio je rečima: da je Sokolstvo promenilo celu strukturu češkog Naroda — a Sokolstvo je tako radeći postalo verom Naroda.

U ime JSS govorio je o istom pitanju brat E. Gangl, izjavivši da se jugoslovensko Sokolstvo načelno slaže sa češkoslovačkim. Tim u vezi izneo je nekoliko misli kao n. pr. da je sokolana osnov obrazovanja, da jako telo stvara jake karaktere i prema tome telesni odgoj je bitni deo sokolskog rada; demokratizam u Sokolstvu to je načelo bratstva itd.

U ime PSS govorio je o ovom pitanju brat dr. A. Malaczynski, koji je izneo tezu da je ideja Sokolstva ideja Naroda. Kao takova ona ima

dva zadatka: opšti i gimnastički deo. Oni (t. j. Poljaci) se nalaze u takim prilikama, gde je potrebno ideju Sokolstva primeniti na prilike svoga naroda. Tako je i sa fizičkim odgojem u Poljskoj, koji prima takvi karakter, kakva opasnost preti narodu. Zato je kod njih i potreba fizičkog odgoja vojničkog karaktera. Kultura tela je sredstvo, a ne cilj. U daljem svom govoru razložio je zašto imaju posebno odelo, njihov rad pre i za vreme rata. Protumačio je grünvaldsko načelo ideologije poljskog Sokolstva. Ideja nam je jedna — ali taktika i metode mogu nam biti različne.

U ime RSS brat dr. D. Vergun slaže se potpuno sa stanovištem Českoslovačkog Sokolstva, samo što Rusko Sokolstvo obzirom na današnji položaj, predstavlja ideju Sokolstva kao ideju koja se bori protiv svačije diktature. Dotakao se i ideologije Jahna i osnovica razlike između zapadne i istočne kulture.

Izneo je definiciju Ruskog Sokolstva i konačno završio tvrdnjom, da nam je potrebna zajednička slavensko-sokolska misao.

Istoga dana pregledali smo sokolski muzeum, letno vežbalište smičovskog Sokola. U večje je COS priredila sokolsku večer u velikoj sali Lucerne, gde su bili prikazani primjeri sokolskog odgoja bilo tehničkog ili prosvetnog rada. Među ostalim nastupilo je društvo Sokola pod vodstvom brata dra. Klingera, koje će vežbati u Finskoj. Tom prilikom pozdravio je brat dr. Scheiner Sokolstvo. Za Poljsku govorio je Korewa, Vergun za Ruse, Nowak za Lužičane, Gangl za Jugoslovane, a Dnailov za Bugare. Tom zgodom, a nakon reči brata Gangla i Danailova, došlo je do burnih manifestacija bratstva Jugoslovane i Bugara.

Tako je završen II. dan sokolske škole.

III. dan škole.

Predsedavao brat A. Zamoyski, starešina PSS. Predavalo se o istorijskom razvitku Sokolstva kod pojedinih delova Slavenstva. Prvi je govorio br. E. Gangl, koji je razložio da Sokolstvo na Jugu ima četiri dobe i to: srpsko, hrvatsko, slovenačko i jugoslavensko. Tim u vezi razložio je sve glavne momente kod svakog pojedinog plemena i to kad i tko ga je osnovao. Kod jugoslovenskog Sokolstva spomenuo je sve faze od I. sokolskog sabora do danas.

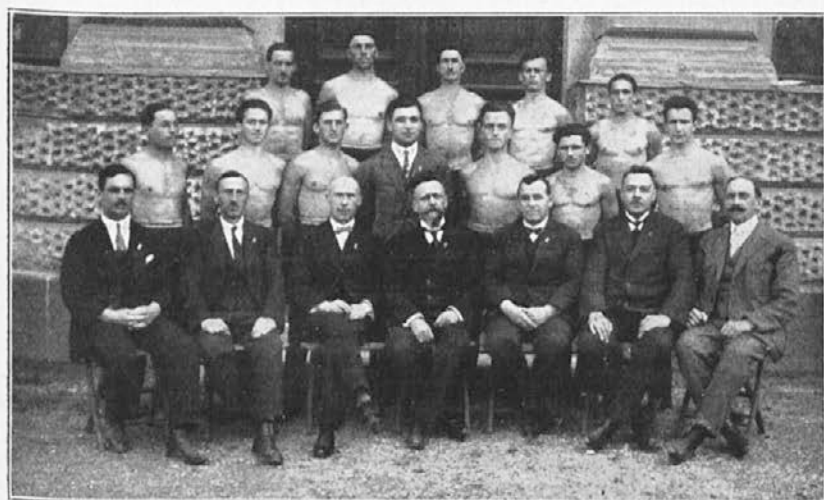
O istoriji poljskog Sokolstva progovorio je brat dr. Malaczynski. Naročito svraća pažnju na poteškoće, koje su imali kod osnivanja poljskog Sokolstva. Njihovo Sokolstvo ima četiri znamenita razdoblja i to od 1867—1884, od 1884—1892, 1892—1914, te konačno danas. Tim u vezi razložio je i glavne momente u svakom razdoblju i veze poljskog Sokolstva sa Českoslovačkim. Završio je svoje predavanje time, da Soko svake slavenske narodnosti ima da radi u korist naroda i države.

Za Ruse govorio je dr. Vergun, koji je izneo prve početke Sokolstva kod Rusa, za koje su germanski elementi u Rusiji tvrdili, da su društva revolucionarna. Iznasa poteškoće koje su imali ruski Sokoli. Šta više morali su uzimati i razna imena a da mogu raditi. Dvor im nije bio sklon. God. 1906—1907. počima se raditi. Za vreme balkanskoga rata, rusko Sokolsko imalo je znatna utecaja na stvaranje simpatija kod Rusa za ostale Slavene. Slavenski Petrograd je delo ruskih Sokola. God. 1920. raspuštene su sokolske organizacije.

Za českoslovačko Sokolstvo govorio je brat František Mašek, zame-
nik staroste ČOS, koji je dao sustavni pregled razvoja českoslovačkog
Sokolstva od početka do danas. Sve svoje razlaganje dokumentovao je
brojevima. Opisao je delovanje Sokolstva za vreme rata, kad se duh So-
kolstva preneo na legije. Razložio je zadatak i rad Sokolstva posle rata.
Oertao odnos između nas i njih. Završio je sa željom da snaga i zdravlje
budu temelj Sokolstva i da Slavenško Sokolstvo postane moćan faktor
obrane slavenskih država.

Posle podne pregledane su dvorane, a u večje pr.sustvovali smo vežbi
ženskog članstva, naraštaja i dece u Sokolu (Vynohradi). To su neza-
boravni časovi u kojima smo videli primere ženskog vežbanja, a među
ostalim i sistem rada brata Očenašeka, ritmičku gimnastiku. Ovo večje
ostavilo je dubok utisak na čitavu delegaciju.

Time je dovršen treći dan škole.

III. prednjački tečaj JSS (19. IV.—14. V. 1927)

IV. dan škole.

Predsedavao brat dr. J. Scheiner. Ovaj dan je bio dan predavanja
o prosvetnom radu u Sokolstvu i organizaciji Sokolstva. Toga dana došao
je u školu i zastupnik bugarskih Junaka dr. N. Tumparov starešina Saveza
bugarskih Junaka, koji je bio srdačno pozdravljen.

Za Savez poljskog Sokolstva o prosvetnom radu, dao je referat
brat A. Zamoyski, koji je kazao da je kod njih prosvetni rad u Sokolstvu
u uskoj vezi sa nacionalnim obrazovanjem. Imadu biblioteke, pišu istoriju
naroda, održavaju vezu sa svim društvima koja se bave prosvetnim
radom, drže analfabetske tečajeve, diletantske predstave, imaju orkestre,
pevačka odeljenja itd. Članstvo mora da zna istoriju svoga naroda i sve
glavne momente u prošlosti, te je velika pozornost kod primanja članstva.

Za Ruse je govorio brat E. Salkov, koji je kazao da u glavnom mimo
Akcentiranja ideje Slavenstva, polažu u svom Sokolstvu veliku važnost

na nacionalno obrazovanje. Imaju prosvetno-kulturni komitet, koji se time bavi. Razložio je unutrašnju organizaciju prosvetnog rada u Rusa. Izdavanje sokolskih knjiga, listova, Ruske Sokolske Matice itd. Sokolstvom hoćemo zadržati i razviti nacionalizam ruskog čoveka.

Za Jugoslovenski Sokolski Savez dao je kratki izveštaj brat E. Gangl, koji je pre nego što je prešao na izveštaj, pozdravio dra. N. Tumparova. Po mišljenju brata Gangla, prosvetni rad neka izvire iz telesnog odgoja. Dalje je izložio organizaciju prosvetnog rada pre i posle rata. Izneo je statistiku sokolskih listova itd.

Veoma zanimljiv i iscrpan je bio izveštaj prosvetara ČOS brata A. Krejčega, koji je kazao, da je prosvetni rad u njihovom Sokolstvu buđenje sokolske svesti, a bavimo se i ostalim radom u koliko je u vezi sa sokolskim radom. Ne delimo odgoj tela od odgoja duše i obratno, to je jedna harmonijska celina. Prosvetni rad ima da proširi sokolsku znanost. Ceo prosvetni rad delimo na a) literarni; b) organizacioni; c) propagandistički; d) pozorišno-umetnički; e) školski. Da ovih pet delova rada izvršimo, izdajemo knjige, listove, brošure, širimo ideju Sokolstva u javnosti novinstvom, izveštajima, priređujemo zabave sokolskog karaktera, sokolske i slične filmove, organizujemo sokolski radio, organizujemo prosvetne škole, sledimo i pratimo sokolski život, bavimo se školskim detetom itd.

Glavno je sredstvo rekao je brat A. Krejči naš sokolski život i kontrola našega sokolskog života!

Iza brata A. Krejčega uzeo je reč brat dr. Nikola Tumparov, koji je najpre pozdravio brata dra. J. Scheinera, a posle toga doneo pozdrave bugarskih Junaka. Došao je među nas, da se nauči od nas.

Zatim se prešlo na pitanje organizacije. Predsedavao je brat E. Gangl. Za Ruse govorio je tajnik njihove organizacije brat Magerovski, koji je kazao da RSS ima četiri kraja i to u Čehoslovačkoj, Jugoslaviji, Bugarskoj i van Evrope. Pet članova sačinjava gnezdo ili odsek jednog društva. Tačnu organizaciju t. j. jedinstvenu ne mogu provesti radi rasštrkanosti njihovih sunarodnjaka.

Veoma opširan i vrlo lep referat podneo je u ime ČOS brat Vincenc Štěpanek i to počeo je sa članom, prešao je na društvo, župu i ČOS. Tim u vezi razložio je organizaciju pojedinih sokolskih jedinica. Izneo je statistički prikaz organizacije, način kako se postaje prednjak, kako se bira itd. a završio je rečima, da sve sokolske jedinice i pravila smeraju glavnom sokolskom cilju, a taj je spojiti sokolski rad i snagu.

Za Poljake govorio je brat dr. A. Malacsynski, koji je kazao, da još do danas nemaju potpune unifikacije u organizaciji, jer je poljski narod usled poznate deobe Poljske raštrkan po celom svetu. Razložio je što je gnezdo (društvo), okrug (okrožje), dzielnice (župe) i Savez. PSS ima 6 župa (koje slične našim pokrajinama) u Poljskoj i jednu u Francuskoj. Izneo je nacrt upravnih organa, a s tim u vezi naročito rad na vojničko-fizičkom obrazovanju članstva. Njegov referat dopunio je brat Maksyš O organizaciji poljskih žena, a o njihovom radu govorila je Jadviga Zamoyska.

Dopune o organizaciji jugoslovenskog Sokolstva dodao je brat Engelbert Gangl.

Posle podne u 3 sata, a pod predsedanjem brata D.m. Verguna progovorio je izslanik bugarskih Junaka dr. N. Tumparov, koji je izneo mišljenje SBJ o svim pitanjima, koja su do sada u školi pretresena, naročito se obazro na ideju Slavenstva, koja se u Bugarskoj propoveda po raznim društvima, a naročito — tako je rekao izaslanik — po bugarskim Junacima. Završetak svoga izveštaja izneo je u ovoj rezoluciji: 1. da očuvaju punu autonomiju, 2. da primaju sokolski (Tyršev) sistem, prilagođen bugarskom narodu, 3. da zadržavaju krov i kapu i 4. ime »Junaci«.

O ovom kratko se izjavio brat dr. Scheiner. Pošto je škola karaktera informativnog, a ne zaključivanja, to je ovaj referat uzet do znanja, prepuštajući zaključivanje forumima, koji su za to kompetentni. Posle toga je dr. Tumparov izneo istorijat bugarskih Junaka, njihovu organizaciju i statistiku. U veče istoga dana bila je cela škola prisutna redovnom vežbanju praškog Sokola (Matica) i to muškog članstva.

V. dan škole.

Predsedavao je brat J. Scheiner. Prvi je govorio u ime načelstva ČOS brat Bogumil Havel, koji je detaljno razložio organizaciju tehničkih organa i cilj telovežbe kod Čehoslovaka. Naročito se zadržao na temi kakav mora biti prednjak i kakvi moraju biti prednjački časovi. Naročito je lepo izneo nacrt njihovih škola. Govorili su još sestra Marija Prosvaznikova i brat dr. Klinger. Za Poljake govorio je brat Wolsky, a brat Manohin za Ruse. Za JSS govorio je načelnik brat dr. Murnik, koji se složio sa nazorima referenta ČOS.

Posle podne bilo je pregledavanje grada Praga, a u večer obdržavalo se oproštajno veče, pošto se škola radi odlaska braće Poljaka morala pre vremena dovršiti.

VI. dan škole.

Predsedovao brat Engelbert Gangl. Prvi je predavao dr. Tumparov o telesnom odgoju u Bugarskoj. Iza njega prihvaćen je predlog, da se svi referati štampaju na jeziku svih slavenskih naroda. Tako će članstvo da bude upoznato sa svim detaljima. Nakon govora br. dra. Scheinera, koji je konstatovao jedinstvo mišljenja svih predavača i velik uspeh škole, govorili su braća Zamoyski i Vergun, Tumparov, Nowak i Gangl, pa je prihvaćena odnosna rezolucija, koja je pročitana na svim slavenskim jezicima.

Posle toga održan je zajednički ručak, za vreme koga je stigla vest o izboru Tome G. Masaryka ponovnim predsednikom čehoslovačke republike. Svi starešine slavenskih sokolskih saveza odmah su odaslali zajedničku brzjavnu čestitku.

I time je škola završena. To su eto prvi koraci realnom Slavenstvu, a prvoj slavenskoj sokolskoj školi neka je: Zdravo! Czolem! Zdravej! Na zdar!

Dušan M. Bogunović.

V. pokrajinski slet JSS u Ljubljani

27.—29. juna 1927.

Šta nam se više približavaju sletski dani V. pokrajinskog sleta u Ljubljani, tim postaje življi i agilniji rad sletskog odbora i njegovih pojedinih odseka, kako bi uredili i pripravili sve potrebno za slet i dostojan doček braće i sestara. U širokim crtama određen je već čitav program sletskih dana i odseci sada izrađuju pojedinost.

Sletišta je već pripravljeno i postavljene su značke za 1200 vežbača. Na njemu će biti uređene tribine sa 400 sedala, nadalje 2000 sedala na klupama i ogroman broj stajaćih mesta. Jednako se uređuje i vežbalište na Taboru.

Divan je sletski plakat po nacrtu brata Erbežnika. Nadalje je propagandistički odsek pripremio slike za album, koji će sadržavati 18 umetnički izrađenih slika u bakrotisku iz najlepših krajeva Slovenije. Ovaj će album bez sumnje biti najlepša uspomena svima posetnicima sleta.

Uz ove odseke marljivo je radio i dovršio svoje delo nastambeni odsek, koji je zbrinuo čitavu nastambu, koja će se nalaziti delom po kasarnama, a delom po školama. Za članove je predviđeno 5000, a za članice 2000 ležaja, a osim toga biti će na raspolaganje privatnih stanova, kao i hotelskih soba.

Naročito valja još upozoriti na svečani koncert u pozdrav gostima. Raspored za ovaj koncert, koji će se održavati 27. juna sastavio je brat Zorko Prelovec. Pozdravni govor održat će savezni starosta brat Gangl.

Jednako je dovršena i sletska značka po nacrtima brata Erbežnika.

Nadalje je sletski odbor u vezi sa aeroklubom, koji će 26. juna prrediti veliki miting, a aeroplani će prigodom svojih letenja preko Slovenije bacati letake u svrhe sletske propagande.

Gore smo već spomenili, da je divan sletski plakat. I doista kako misao, tako i izvedba zadivljuju. Plakat nam predočuje: U špilji pod Krimom probudio se kralj Matjaž okružen od svojih bojovnika. Sedeć za kamenim stolom, oko koga mu se ovija seda brada, gleda na ljubljansko polje, koje je užareno jutarnjom zorom. Levicom zaklonio oči, a desnicom se upire o svoj mač. Iza leđa miruje mu Soko, koji, je jednako upro svoj pogled u jutarnju zoru. Iz stoljetnog sna probudio je kralja zvuk sokolske trublje. Soko na teškom vrancu u sredini ljubljanskog polja zove Matijaževu vojsku da ustane i prione uz novi rad. Jata sokolova obleću Sokola konjanika, a u pozadini žari se Ljubljana i za njom visoke Karavanke.

Povlastice, koje su u vezi sa sletskom značkom jesu: besplatna zajednička nastamba, slobodan ulaz na sve pokuse i utakmice na sletištu i slobodan ulaz na stajaća mesta kod glavnog vežbačkog nastupa 29. juna. Za priredbe na Taboru u vreme pokrajinskog sleta sletska značka nema vrednosti za slobodan ulaz. Sletska značka pošiljat će se onim društvima, koja ju naruče i to poštanskim pouzecom. Cena joj je Din 20—. Financijalni odsek je zaključio, da imade omladina do 12. godine na stajaća mesta kod svih priredaba ulaz uz polovicu cene.

Češki Obci Sokolski odposlan je program raznih izleta u naša letovališta, na more i za gorske partije sa uputama. Svi izleti biti će objav-

ljeni u sletskim uputama, koje će izaći blagovremeno pred sletom. Ova brošurica izdat će se u 3000 primjeraka, a stajat će Din 3.

Tek je još nekoliko dana do sleta, ali i ovo vreme upotrebimo da se za slet što jače spremimo i brojem i vrednošću, kako bi nam ovogodišnja najveća sokolska priredba ispala onako, kako to dolikuje nama Sokolima i svrsi za koju se priređuje.

Značka naraštajskog sleta u Beogradu

Bratskim sokolskim župama i društvima!

Sletski odbor hitno moli, da sve bratske sokolske župe odmah pošalju prijavne spiskove za V. pokrajinski slet JSS i otvorenje sokolskog Tabora u Ljubljani. Sletske priprave ne mogu se pravilno izvršavati, dok sletski odbor nema broja učesnika. Stambeni, željeznički i neki drugi odseci nalaze se u teškom položaju i ne mogu sa svojim radom napred. Upamtite, da će zakašnjele prijave biti uzrokom mnogim neprilikama, koje će imati takovi učesnici sleta, a za koje sletski odbor odklanja svaku odgovornost.

Vršite svoju dužnost!

Bratska društva molimo, da odmah naruče sletske značke u pisarni sletskog odbora V. pokrajinskog sleta JSS u Ljubljani, Tabor. Sletski znak stoji Din 20.

Ne odlažite sa narudžbom, kako bi značke dobili blagovremeno.

Zdravo!

Sletski odbor.

Sećanje na brata dr. Jindru Vaničeka

(Prilikom 35-godišnjicu njegovog sokolskog rada.)

Upoznali smo se pre rata prilikom prelaza iz vinogradskog u praški Soko (Praha II). Uvrstio me u jedno niže odelenje da predem redom sve elemente. — Brat Jindra nadziravao je odeljenja, popravljao nas i milo nam je bilo, kada nas je kojom rečju hrabrio. U razgovoru bio je uvek bratski raspoložen i rado je razgovarao sa braćom Jugoslavenima. — Kada je koji brat zakasnio doći na vežbu, a opazio bi da je u dvorani naš brat Jindra, smesta bi se nastojao ukloniti, da ga brat Vaniček ne opazi, ne iz nekog straha, već iz poštovanja, da ga taj odličan brat ne vidi, kako nije tačan u vršenju svojih sokolskih dužnosti.

Često je brat Jindra vodio ili redovne ili slobodne vežbe. Tada smo pažljivo promatrali njegovo krasno razvijeno telo. U kretnjama njegove su se mišice ispoljavale kao na kakvom starogrčkom umetničkom kipu iz mramora. Njegov je glas pri zapovedima zvučio poput trublje iz finog i tankog metala, svi smo upirali oči u njega i složno vežbali.

Pre upisa u praški Soko vežbao sam u v nogradskom, i biću iskren, u praškom sam se mnogo ugodnije osećao, milije mi je bilo vežbati, a držim, da je to sve bilo iz bratske ljubavi, koju sam gojio prema vodi Sveslavenskog Sokolskog Saveza.

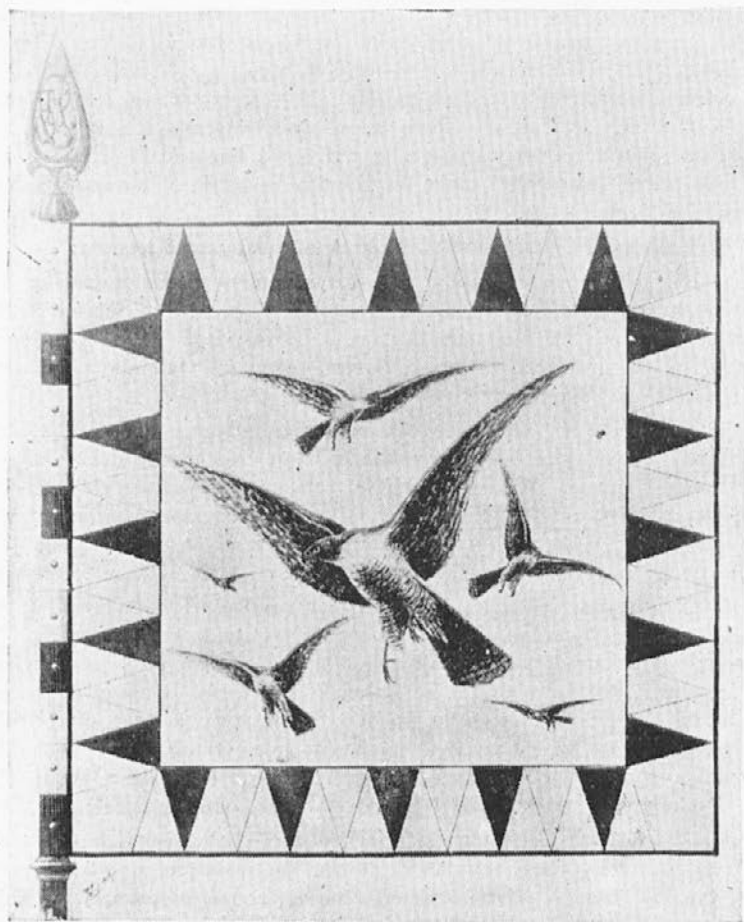
Neko vreme posle upisa u praški Soko ponovo je brat načelnik pregledavao odeljenja radi razvrstavanja u više odele. Došao je i do naše vrste. Najpre nas je promatrao, zatim nam je zadao teoretski jednu vežbu, a posle toga smo morali pokazati jednu slobodnu vežbu na spravama uz teoretsko tumačenje. Sve je dobro ispalo, te nas je nekoliko premestio u viša odeljenja. Preporučio nam je da marljivo vežbamo, te će nas do kraja godine ponovo unaprediti. To se nažalost nije dogodilo, jer je bojna trublja prekinula naše sokolovanje u Zlatnom Pragu.

Prilikom pokrajinskog sleta u Oseku doznadem da će među gostima iz Čehoslovačke biti i moj bivši vođa i učitelj. Napustim sletišta, i poletim na stanicu da se pozdravim sa bratom Vaničekom. Niko sretniji od mene, kada ugledam i njega među gostima. Pridem mu, pozdravim ga, i spomenuh mu, da sam pod njegovim vodstvom vežbao u Pragu. Sećao se nekolicine Jugoslavena. — Posle podne na vežbalistu zadivio nas je svih predvođenjem dvadeset i petorice najboljih Sokola iz bratske Čehoslovačke. On, onda šestdesetgodšnjak, bio je predmetom osobite pažnje, naročito ličnih poznanika. Obučen u sokolsku majicu i trikot, predvodeći sokolsku četvu, odavao je čoveka, koji nije za paradu došao na slet, već brata, koji radi za Sokolstvo dušom i telom. — Preda mnom leži »Věsník Sokolský« i promatram njegovu sliku, njegovo harmonično razvijeno telo, koje ne odaje čoveku u podmaklim godinama, već vežbača u 35—40 godini. Pogled mu je bistar, pravo oko Sokolovo. Sa pravom stoji na slici napisano »VELIKOM UZORU«, — da on je pravi uzor — Soko.

Braćo i sestre! Ako ste bili u Pragu prilikom zadnjeg sleta zar vas nije zadivila impozantna pojava brata načelnika na zapovedničkom mostu, gde je svojom ustrajnošću za vreme najveće kiše davao podstreka sta-

rijoj sokolskoj braći, kako treba b'iti ustrajan i odvažan u vršenju sokolske dužnosti?

Veseli me, što sam imao čast prigodom njegovog jubileja da održim spomen slovo o njegovom životu i radu, kao i predavanje »Kako će nam braća i u starijim godinama vežbati«. Za ovo predavanje služile su mi ideje iznesene i napisane po samom bratu Jindri. Ideje iznesene pod gornjim naslovom pune su sokolskog duha i ljubavi prema sokolskoj

Prva strana naraštajskog barjaka beogradske župe

ideji. U njima se pobuđuje ljubav kod starijih Sokolova za sokolanu, upućuje ih se kako mogu vežbati i kako ni u kom slučaju ne smeju napuštati sokolski dom. Ovu bi temu trebao svaki stariji član Sokola da pročita i prouči i ne bi se posle tridesete godine tuđio od sokolane.

Brat Jindra najbolje nam dokazuje primerno svojim radom, kako se može i posle šesdesete godine ostati u sokolani. *Ante Tadić.*

Sokolske svečanosti u Beogradu

1. slet naraštaja sokolske župe Dušan Silni.

Još prošle godine odlučila se beogradska sokolska župa »Dušan Silni« da ove godine priredi I. slet naraštaja u većem stilu. U tu svrhu bili su u krilu starešinstva izabrani pročelnici raznih odseka za izvođenje čitavog niza sokolskih svečanosti u Beogradu.

Zahvaljujući istrajnosti i ličnom požrtvovanju članova pojedinih odseka, a naročito samih pročelnika posao je bio razdвоен i svršen na vreme.

Svečanosti su bile određene za dane 22.—24. maja o. g. i to: 1. sokolska izložba, 2. osvećenje zastave naraštaja beogradske sokolske župe, 3. župske utakmice i 4. javna vežba naraštaja beogradske i bačke župe i u vezi time celokupne omladine raznih srednjih škola sa teritorija beogradske župe.

U nedjelju 22. maja započele su svečanosti ovim redom:

U 10 i po časova održan je parastos našem nezaboravnom čika Stevi Todoroviću na grobu u prisustvu porodice čika Steve, Sokola i predstavnika beogradskih humanih društava. Dvoje dece u sokolskoj odori položili su na grob Stevin veliki lovor venac sa trakama u državnim bojama, a sa natpisom: »Sokolići — čika Stevil«.

Tokom celog tog dana stizavali su u Beograd muški i ženski sokolski podmladak beogradske i bačke sokolske župe, a onda školska omladina iz Zemuna, Pančeva, Mitrovice, Rume, Šapca, Valjeva, Požarevca, Aranđelovca itd. Svi oni bili su razmešteni po naročito određenim školama. I najednput se lice prestolnice promenilo. Po prestoničkim ulicama su počele da se zapažaju sokolske odore i to sve više u sve većem broju.

U 11 časova istoga dana otvorena je I. sokolska izložba u sali II. beogradske muške gimnazije. Sa nekoliko reči je tajnik župe brat dr. Voja Kujundžić pred mnogobrojno sakupljenom sokolskom publikom objasnio cilj izložbe i pohvalio inicijativu sokolskog društva Beograd I. koje je svu brigu oko izložbe na sebe primilo. Posle toga je starešina društva Beograd I. brat Pera Lazarević naglasio važnost izložbe i ukazao na simboličan značaj izloženih predmeta: Tu su gusle, slika Gavrila Principa, Medaljon Miloša Obilića i Soko — četiri sokolska ideala.

Izložba je vrlo lepo uspela i neosporno obeležava jednu značajnu etapu u razvitku našeg Sokolstva. Izložba je prikazala pregled razvitka Sokolstva kod Čeha, Poljaka i Rusa, a naročitu pažnju privukla je zbirka istarskog Sokola. Od velikog su bili interesa plakati krajiških Sokola, čiju je sudbinu vidno zabeležila istorija svetskog rata. Izložena je bila bista čika Steve rad vojara — invalida Oraovca. Onda je bio izložen čitav niz fotografija, pa sokolska literatura. I tako iako je bilo malo vremena, izložba je kao uopšte prva izložba ove vrsti u Beogradu sasvim uspela.

Međutim sve se spremalo za dalnji sletski dan. Za ovaj slet vidno je rastao interes u beogradskog gradanstva, pa mu štampa posvećivala naročitu pažnju, donosiv dnevno opširne izveštaje, a poznati pesnik Vojislav I. Ilić mladi pozdravio ga i milom pesmom:

Zdravo, braćo, Zdravo, ognju živi!
Zdravo, naši sokolovi sivi!
Dična lučo, nenadmašnog sjaja!
Divna kito od pet naraštaja!
Nadletnici svoga doba gnila
nepobednih mišica i krila!
Vi ste polet, što se neba maša,
vi ste nada, vi budućnost naša!
Nekad možda, kada kucne ora,
letećete od mora do mora,
i ko vaši oči, nekad prede,
branićete ovog carstva mede!

Uzdanice! Diko naših dana!
Pod zastavu »Silnoga Dušana«
putem časti! Hrabro! Uvek pravo!
Oj Sokoli, Zdravo, Zdravo!

U ponedjeljak 23. maja oko 7 časova ujutro otpočele su utakmice takmičarskih odeljenja pojedinih društava i škola. Već rano ujutro počele su stizati u Košutnjak velike grupe dečaka i devojčica. One su stizale autobusima, tramvajima i pešice preko Topčiderskog brda.

Već u 7 časova sletišta i ceo Košutnjak bio je ispunjen žagorom i radosnim uzvicima, kojima su se pozdravljale pojedine grupe.

Za ove utakmice vladao je vrlo veliki interes u celoj župi. Sva su društva blagovremeno počela sa radom, da bi što spremnija nastupila. — Pored Sokola spremali su se takođe i učenici srednjih škola u Beogradu i to u igrama sa loptom. — Brat Petar Teslić iz Siska darovao je Sok. Župi »Beograd« divnu zastavu; sa jedne strane u državnim bojama, a sa druge izvezenu sa šest sivih sokolova u letu. Broj, koji odgovara broju utakmičara u odeljenju. Tu zastavu dobiva na čuvanje (do iduće utakmice) muški naraštaj onoga društva, čije odeljenje postigne najveći broj bodova. — Za pobedničko odeljenje ženskog naraštaja darovao je »Ženski pokret« u Beogradu srebrni pehar. I pehar kao i zastava su prelazne nagrade od utakmice do utakmice.

Odeljenje muškog naraštaja takmičilo se:

1. u jednoj od 3 propisane proste vežbe
2. u jednoj od 4 propisane proste vežbe
3. u raznožnom preskoku preko konja uzduž bez hvataljki.

Odeljenje ženskog naraštaja takmičilo se:

1. u jednoj od 3 propisane vežbe na niskoj gredi (brvnu)
2. u jednoj od 4 propisane vežbe buzdovanima (čunjevima)
3. u skoku visoko dalekom.

Osim toga takmičili su se naraštajci pojedinci u »petoboju« (prosta vežba, skok u vis sa zaletom, skok u dalj s mesta, bacanje kugle 5 kg i trčanje na 60 m) i u igri loptom »odbijena« u grupi od 9. —

Ženski naraštaj takmičio se u štafetnom trčanju 4×60 m i u igri loptom »odbijena« u grupi od 6. —

Već u 6 i po časova svi utakmičari su bili u Košutnjaku spremni za utakmicu. Po neka kap kiše nije ni najmanje pokvarila lepo raspoloženje

naraštaja, koji je došao, ne da se bori, već da se uporedi sa drugim i da se vidi koje je društvo bilo urednije. Nebo je bilo za sve vreme utakmica naoblačeno i bilo je prilično hladno što je štetno uticalo na rezultate, a naročito na skokove. —

Na vežbalištu naročito pada u oči naraštaj Sok. društva u Zemunu. Prvo brojno, drugo uzorno odeven i treće lepo razvijen tako da je predstavljao jednu homogenu celinu od ukupno 83 utakmičara. Doista lep i zavidan broj. — Valja napomenuti da je to društvo i za međusletske utakmice takođe dalo najveći broj utakmičara. — Veselimo se da to društvo tako lepo napreduje.

Prelazni pokal za natecanje naraštajka beogradske župe

Osim toga palo je u oči i to da je muški naraštaj beogradskih društava nastupao u odelu koje nije predviđeno u »Uputstvima za utakmicu«. Neznamo zašto se to dogodilo, kada je naše sokolske hlače nosio sav ostali naraštaj. U Sokolu moraju biti svi jednaki, a na vodnicima odelenja je da se brinu i za to. —

Tačno u 7 sati brat Đ. Ilić, vođa utakmica daje znak za početak. Svi suci su na svojim mestima. — Da bi rezultat bio što stvarniji, ocenjivanje se vršilo za svaku granu, samo na jednom mestu pred 5 sudaca. Jedan sudac bio je vrhovni, trojica su ocenjivali, a 1 nije ocenjavao kada

je nastupao naraštaj njegovog društva. Prema ovome ne može niko prigovarati na zasluženu ocenu.

Rezultat utakmice za muški naraštaj je sledeći:

A. Po odelenjima (muški naraštaj):

1. Zemun (I. odeljenje)	168-50	bodova od mogućih 180.
2. Beograd	162-50	— „ —
3. Beograd I (I. odeljenje)	162-00	— „ —
4. Pančevo	145-50	— „ —
5. Šabac	145-00	— „ —
6. Zemun (II. odeljenje)	143-50	— „ —
7. Mitrovica	130-50	— „ —
8. Beograd I (II. odeljenje)	130-00	— „ —

B. Po pojedincima iz odeljenja (muški naraštaj):

1. Borivoj Lazić, Beograd	29-00	bodova od mogućih 30.
2. Svetozar Miljković, Beograd	28-50	— „ —
Siniša Košutić, Zemun	28-50	— „ —
Ivan Jeremić, Zemun	28-50	— „ —
3. Branko Limić, Beograd I	28-00	— „ —
Dragomir Vojnović, Beograd I	28-00	— „ —
Dušan Čučković, Zemun	28-00	— „ —
Dimitrije Šjak, Zemun	28-00	— „ —
Aurel Dragić, Zemun	28-00	— „ —

C. Petoboj (muški naraštaj):

1. Radosav Stožičić, Šabac	90	bodova.
2. Selimir Radovanović, Šabac	73	„
3. Borivoj Lazić, Beograd	66	„

D. Igre (muški naraštaj):

Igrali su: Beograd I, Zemun (I. grupa), Zemun (II. grupa), II. beogradska gimn. (3 grupe).

Pobedila je I. grupa iz II. beogradske gimnazije.

Rezultat utakmice za ženski naraštaj je sledeći:

A. Po odelenjima (ženski naraštaj):

1. Zemun (I. odeljenje)	172-50	bodova od mogućih 180.
2. Beograd I (I. odeljenje)	166-00	— „ —
3. Beograd (I. odeljenje)	160-00	— „ —
Pančevo	160-00	— „ —
4. Zemun (II. odeljenje)	155-00	— „ —
5. Šabac	154-00	— „ —
6. Zemun (III. odeljenje)	143-00	— „ —
7. Beograd I (II. odeljenje)	133-50	— „ —
8. Beograd (II. odeljenje)	129-50	— „ —

C. Štafeta 4 × 60 (ženski naraštaj):

1. Zemun (I. grupa)	33 ² / ₅ "
2. Zemun (II. grupa)	39 ² / ₅ "
3. III. ženska gimnazija, Beograd	39 ¹ / ₅ "
4. Beograd I	40 "

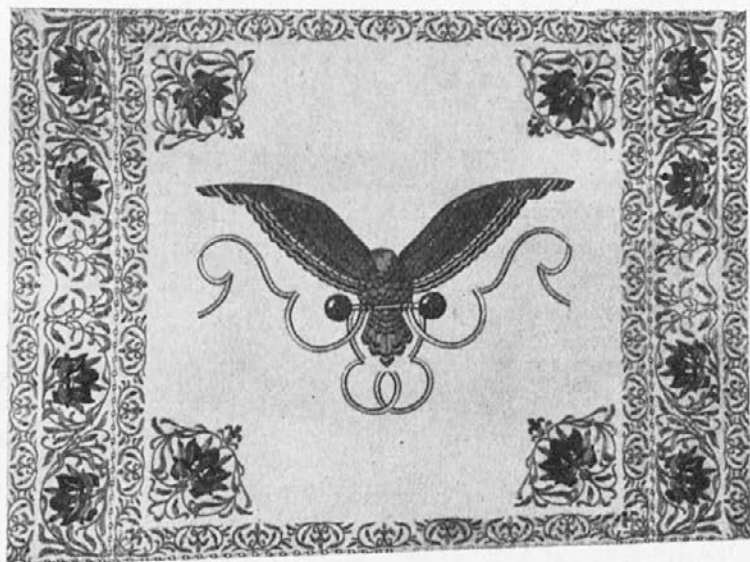
5. Pančevo	40 ² / ₅ "
6. Mitrovica	42 ² / ₅ "

B. Pojedinke iz odeljenja (ženski naraštaj):

1. Olga Jakovljević, Beograd I	30-00 bodova od mogućih 30.
2. Zora Paunović, Zemun	29-50 — „ —
3. Natalija Zarić, Beograd	29-00 — „ —
Alma Pacak, Zemun	29-00 — „ —
Vera Trkulja, Zemun	29-00 — „ —
Anda Čučković, Zemun	29-00 — „ —

D. Igre (ženski naraštaj):

Igrali su: Beograd I, Zemun (I. grupa), Zemun (II. grupa), Pančevo, Šabac.

Novi društveni barjak sokolskog društva u Karlovcu

Pobedio ženski naraštaj iz Pančeva.

Utakmice trajale su sve do 16 časova. Oko 18 časova udarila je jaka kiša i u brzo rasterala sve učesnike sa sletišta, a deca se stala lagano vraćati u grad.

Tek male Sokolice Beogradanke govorile su tužno: Zemun je odneo i zastavu i pehar.

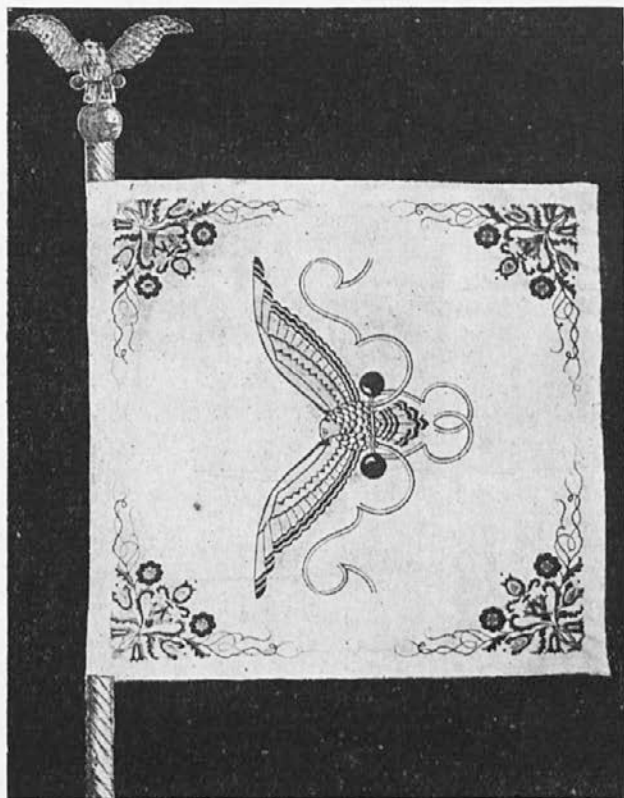
U utorak 24. maja, na praznik svetih apostola Ćirila i Metodija oko 7 i po časova predstavnici župe i Beograd I sa nekoliko sokolske dece i podmlatka dočekalo je na željezničkoj stanici darovaooca naraštajske zastave br. Petra Teslića, industrijalca iz Siska. Njega je podstarešina župe br. Živković sa ostalim članovima starešinstva iz Zemuna sačekao još na zemunskoj stanici i s njime doputovao u Beograd. Sa kumom

Teslićem došli su iz Siska oko 20 naraštajaca na učestvovanje na javnoj vežbi u Košutnjaku.

Po programu trebalo je osvećenje da se izvrši u dvorištu osn. škole kod Saborne crkve ali kako kiša od prošlog dana, kako je počela padati nije prestajala — to se osvećenje izvršilo u sokolani Beograd I.

Velika nova sokolana bila je prepuna Sokola, naraštaja. Sve galerije bile su također prepune.

Nešto pre 10 časova starešina sokolskog društva Beograd I brat Lazarević objavio je dolazak kuma zastave Petra Teslića, koji je bio burno pozdravljen.

Novi naraštajski barjak sokolskog društva u Karlovcu

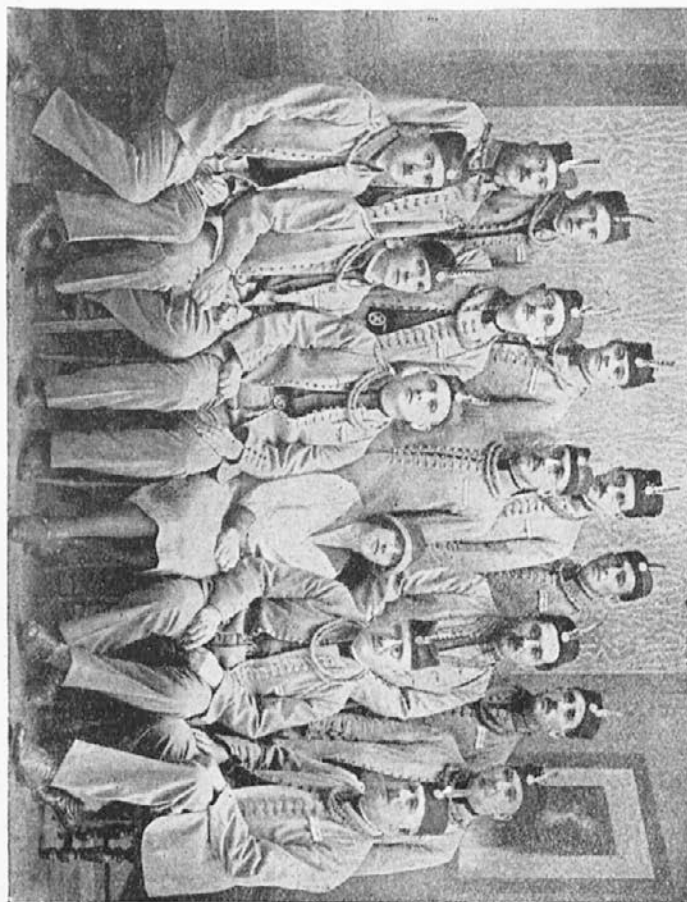
U 10 časova došao je izaslanik prestolonasljednika. Muzika je intonirala molitvu i počeo je crkveni ceremonijal osvećenja zastave. Posle osvećenja kum je uzeo zastavu i u svome govoru, punom patriotizma istakao je veliku ulogu Sokolstva u prošlosti i u budućnosti.

On nato predaje zastavu podstarešini beogradske župe bratu Živkoviću, a predsednica ženskog pokreta gđa. Dedijer predaje mu srebrni pehar. Brat podstarešina se na obojem toplo zahvalio. Odmah posle predaje zastave i pehara brat Pera Lazarević u svojstvu predsednika inva-

lidskog udruženja predao je bratu Tesliću počasnu diplomu velikog dobrotvora invalida.

Posle toga počelo je udaranje klinaca u zastavu, pa je prvi klinac udario izaslanik prestolonasljednika, zatim gđa. Dedijer, pa onda brat dr. Srdjan Budisavljević u ime JSS.

Kako je kiša neprestano lila i nije bilo izgleda, da će za posle podne prestati, to je starešinstvo župe odlučilo, da se u istoj sali sokolane Beograd I održi u 15 časova naraštajska akademija a u 20 sati sokolsko

Upravni odbor sokolskog društva u Karlovcu

veče sa igrankom. O ovoj promeni je odmah naročitim plakat'ima obavješteno građanstvo Beograda, da je javna vežba odložena a da će biti sokolskih vežba u sokolani. Tako je i bilo.

U 15 časova je otpočela naraštajska akademija sa punom velikom salom gledalaca. Izvadane su pojedine sletske tačke u malom obimu i sastavljen program akademije na brzu ruku. Gotovo u sredini programa, pojavili su se na visokoj podji podstarešina župe br. Živković sa zastavom i peharom, a načelnik i načelnica župe vodili su pobjedna

odeljenja. Posle lepog sokolskog govora br. podstarešine predao je zastavu načelniku župe, da je, prema pravilniku o nošenju zastave i pehara, preda načelniku onog nagradnog odeljenja, koje je postiglo najbolji uspeh na utakmicama. Isto se to uradilo sa peharom. Sok. društvo iz Zemuna odnelo je ove godine i zastavu i pehar.

U 18 i po časova na istom mestu odpočelo je sokolsko veče u punoj sokolani gostija i sokolskih prijatelja. Na programu su bile najistaknutije tačke gostiju iz Siska kao i tačke nagrađenih zemunskih odeljenja. I ovo veče kao posle podne uspeo je veoma u moralnom pogledu.

U podne je društvo Beograd I davao ručak br. Tesliću, njegovoj porodici i članovima sisačkog društva, a u veče je posle sokolskog programa, dok je mladež bujno igrala kolo, župa dala zakusku u sokolani u čast kuma Teslića, gospođa iz Ženskog Pokreta i naših župnih tehničara.

Istoga večera počeli su se gosti razilaziti. Kiša je i dalje lila celoga dana i noći.

Tako su se sokolske svečanosti u Beogradu završile s punim moralnim uspehom.

Doista velika je šteta da se sam slet sa javnom velikom vežbom nije mogao održati, jer se u Beograd ovih dana sletilo preko 2000 lica sokolskog naraštaja.

No na nas Sokole to nije ni najmanje uticalo, jer smo dalje nastavili svojim sokolskim radom kao da je sijalo najlepše sunce.

I doista iduće nedelje 29. maja priredena je ova vežba. Do podne tog dana bila je priredena svečana povorka. Sokoli i naraštaj sa muzikom i svojim zastavama praćeni oduševljenim pozdravima prošli su kroz gusti špalir publike, koja je velikim simpatijama popraćala sokolsku decu. Ona su pako koracala gordo i ponosno.

Popodne obdržavala se u Košutnjaku javna vežba. Sve tačke obilnog programa bile su izvedene uzorno.

Može se s pravom reći da su sokolske svečanosti moralno potpuno uspele i da se interesovanje beogradske publike za Sokolstvo sve više budi. A to je pravo i potrebno. Naše nacionalne zadaće nisu još privedene kraju. Decu treba vaspitati da ne izostanu iza onih starih generacija našega naroda, koje su, kad se ticalo otadžbine, htele i smele.

..... IZ STAREŠINSTVA JSS .....

Poziv na odborsku sednicu JSS

Odborska sednica Jugoslovenskog Sokolskog Saveza obdržavat će se u ponedeljak 27. juna 1927. u prostorijama Sokolskog društva Ljubljana — Matica, Narodni dom, prizemno, levo.

Početak u 8:30 časova.

Dnevni red:

1. Izveštaj starešinstva JSS.
2. Izveštaj Saveznog TO.
3. Izveštaj gospodarskog odseka o finansijskom stanju JSS.

4. Izveštaj odseka, i to: 1. statistički; 2. organizacioni; 3. zdravstveni; 4. manjšinski; 5. novinarski; 6. građevni; 7. fonda za nezgode; 8. prosvetni.
5. Izveštaj o učestvovanju JSS na olimpijadi u Amsterdamu godine 1928.
6. Predlozi starešinstva JSS i župa.
7. Eventualija.

Na odborsku sednicu mora poslati svaka župa jednog zastupnika. Punomoći ne vrede. Delegate imadu župe najaviti starešinstvu JSS osam dana pre sednice. Svaka župa mora poslati svoje predloge osam dana pre sednice starešinstvu JSS. Braća delegati neka donesu sa sobom svečanu odoru.

Zdravo!

U Ljubljani, 30. maja 1927.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza:

E. Gangl, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

VI. sednica starešinstva JSS 9. maja 1927

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Fux, Gregorin, Jeras, Juvaneč, Kajzelj, Kandare, Marolt, Mešek, Milost, Murnik, Poženel, Račić, Švajgar, Vidmar, Vojinović. Ispričani: Franke, Gregorin, Košir, Ludvik, Zelenko. — Tajnik brat dr. Fux izveštava da se ČOS zahvaljuje na izraženoj sućuti prigodom smrti brata Hillera. — ČOS se zahvaljuje na našoj saglasnosti glede odgode slavenske sokolske škole u Pragu. Ujedno javlja, da se u školu pozvalo Bugare kao goste. — Stigao je dopis glede prednjačke škole u Pragu. Objavit će se u »Glasniku«. — Br. Budisavljević javlja da su molbe za pogodovno vožnju na V. pokr. slet i za oprost taksa po čl. 8. povoljno rešene. — Župa Vel. Bečkerek pozvilje na svoj VI. župski slet u Vršcu. Brat tajnik moli, da se stvori načelni zaključak, da li imadu savezni delegati prisustvovati župskim sletovima. Jednoglasni zaključak »da«. Sletu u Vršcu prisustvovat će kao delegati braća Paunković i Čobal. — Župa Beograd imade svoj naraštajski slet 23. i 24. maja. Starešinstvo zastupat će brat Paunković, a savezni TO brat Vojinović. — Polaznike slavenske sokolske škole u Pragu upozorit će se da si za vreme pribave putne isprave i vizume. — Gospodar brat Čobal izveštava da stvar sa filmom teče u redu. — Načelnik brat dr. Murnik izveštava, da članovi TO nadziru rad u svima župama. Prvi deo tog nadzora dovršen je. Brat Pajić iz Zemuna položio je savezni prednjački isp t sa odličnim uspehom i želi, da bi imao mnogo naslednika. Izveštaj je primljen do znanja velikom radošću. — U odsuću brata Zelenka iznosi brat Marolt njegovu želju, da mu starešinstvo dade predhodnu dozvolu, da može na licu mesta dozvoliti Sokolskom društvu u Polju da započne gradnjom sokolskog doma. Pismena dozvola odaslat će se društvu docnije. Primljeno. — Interno.

VII. sednica starešinstva JSS 17. maja 1927

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Fux, Gregorin, Jeras, Juvaneč, Kajzelj, Ludvik, Marolt, Milost, Poženel. Ispričani: Drenik, Franke, Kandare, Murnik, Mešek, Ryškova, Vidmar, Zelenko. — Tajnik brat

dr. Fux izveštava: ČOS šalje brzojavne pozdrave sa svoje odborske sednice. — Župa Niš moli, da može pozvati okolišne župe na svoj župski slet. Podjedno javlja, da će sokolsko društvo u Nišu otvoriti svoj sokolski dom. Za delegata Saveza određuje se brat Paunković. — S obzirom na to da je bratu Paunkoviću nemoguće da zastupa Savez na naraštajskom sletu u Beogradu, to se za zastupnika određuje brat dr. Budisavljević. — Društvo u Metlici javlja da će 28. ov. m. proslaviti 20-godišnjicu svoga postanka. — Na naraštajskom sletu u Karlovcu 5. VI. zastupat će Savez brat tajnik dr. Fux. — Na župskom sletu u Somboru zastupat će Savez starosta brat Gangl. — Na sletu u Kragujevcu od 11.—13. VI. o. g. zastupat će Savez brat Kajzelj. — Sokolskom društvu u Lavovu, koje je proslavilo 60-godišnjicu postanka odaslat će se pismena čestitka. — Osnovano se novo sokolsko društvo u Perastu. — Molba beogradske župe da može sabirati doprinose za klince svog naraštajskog barjaka van svog teritorija, ne uvažuje se. — Starešinstvo i delegate na odborskoj sednici ČOS, koja se obdržavala 14. i 15. o. m. pozdravilo se pismeno. — Slavenski Sokolski Savez zahvaljuje se na naš dopis, kojim smo im javili predavače i polaznike slav. škole. — Društvo u Murskoj Soboti zahvaljuje se starešinstvu na istupu protiv lista »Novine«, koje je napalo Sokolstvo. — Društvo u Karlovcu pita, da li može pomagati kod sabiranja doprinosa za podignuće spomenika kralju Petru u Ljubljani. Društvo će se odgovoriti, da je to njihova sopstvena stvar ako žele akciju podpomoći. — Župa Zagreb javlja, da će se osnutak prvog istarskog sokolskog društva na ovogodišnju 30. obletnicu proslaviti u Zagrebu pod okriljem župe. — Na upit brata tajnika ne bi li se polazak na utakmicu u Amsterdamu dao organizovati tako, da uz natecatelje pođe i ostalo članstvo, razvila se debata u koju ulaze braća Marolt, Gangl i Čobal, pa se zaključuje, da TO zamoli od olimpijskog odbora odnosne podatke. — Brat gospodar Čobal tumači surovo bilancu per 30. IV. 1927., šta se uzima do znanja. — Društva Šibenik i Potomje, koja mole, da im se dozvoli sabiranje doprinosa po ovoj državi, upućuju se, da to mogu učiniti samo na teritoriju svoje župe. — U god. 1925. brisano društvo Kneževo Lah moli, da se može udružiti sa novim društvom u Belom Manastiru pod imenom poslednjeg. Predlog da se molba odstupa župi Osijek, prima se. — Interno.

Opis vežbačeg odela za članice

Nova propisana košuljica sastoji se iz bele gladke tkanine (panama ili triko) i dosiže od pasa 25 cm preko bokova. Rub košuljice i rukava jest (već gotov) $2\frac{1}{2}$ cm. Rukavi su 20 cm dugi. Ovratnik je 9 cm širok. Izrez spreda 17 cm sa 3 rupice u razdjelju $2\frac{1}{2}$ cm na svakoj strani (to je 6 rup'ca). Kroz ove rupice prepleten je crven okrugli gajtan sa dva okrugla pompona.

Ostali delovi vežbačeg odela su nepromjenjeni, a ti jesu: tamna modra suknja, crvena marama, crne čarape, crne vežbače papuče.

Pojas i prijašnja košuljica otpada.

Za vežbe na spravama određuje se: crne široke klot hlače, crne čarape, crne vežbače papuče, bela propisana košuljica i crveni rubac.

Za vežbače odelo ženskog naraštaja: tamno modra suknja, bela duga košuljica, bela maramica sa crvenim trakom, crne vežbače papuče.

Tehnički odbor JSS.

Opozvane klevete

U Murskoj Soboti u Prekmurju izlazi list »Novine«, koji je hteo da škodi ugledu Sokolstva raznim predbacivanjima i klevetama, akoprem je u ljubljanskom »Slovencu« mogao čitati opoziv raznih kleveta na Sokolstvo. Starešinstvo JSS povodom ovakovog pisanja podnelo je tužbu protiv »Novina«, a u cilju da im tako pruži prilike da dokažu istinitost svoga pisanja. No »Novine« su zamolile, očito u bojazni pred sudskim posledicama, oprostjenje i donele su na vidnom mestu sledeću izjavu: »U našem listu br. 12. danom 20. marta 1927. doneli smo pod naslovom »Spasavajmo omladinu« članak u kome smo kazali da su sokolska društva, odnosno Sokoli, bezverci. Uverili smo se da je ovo predbacivanje nepravedno. Sokolstvo naime stoji gledom na veru na stanovištu, da je vera najintimniji i najsvetiji deo unutarnjeg života svakog pojedinca. I taj bistveni deo ljudskog svetovnog naziranja Sokolstvo ceni i poštuje. Dakle prama tome nije bezversko. Zato svoje neosnovano predbacivanje opozivljemo, pošto smo njime naneli Sokolima krivicu. — Uredništvo.«

Ponajpre »Slovenec«, a sada su »Novine« donele ovakovu izjavu, pa se sada Sokolstvo pouzdano nada, da će biti pošteđeno od dalnjih sličnih kleveta.

Učesnici JSS u slavenskoj sokolskoj školi u Pragu

Slavenskoj sokolskoj školi u Pragu kao učesnici JSS sudelovala su sledeća braća: Engelbert Gangl, starosta, dr. Viktor Murnik, načelnik, Rupret Lindner (župa Maribor), Slavko Komac (Maribor), Kajetan Kavčič (Ljubljana), Fran Klemenc (Ljubljana), Ćiril Stanić (Ljubljana), Gojmir Pehani (Ljubljana), Fran Telban (Ljubljana), Rudolf Horvat (Kranj), Dušan Bogunović (Zagreb), dr. Mihajlo Gradojević (Beograd) i dr. Mirko Buić (Split).

Resolucija slavenske sokolske škole

Na zaključnom danu slavenske sokolske škole prihvaćena je sledeća resolucija:

»Predstavnici Sokolstva jugoslovenskoga, ruskoga, poljskoga, lužičko-srpskoga, čehoslovačkoga i bugarskih Junaka, nakon toga pošto su promotriili u prvoj školi Slavenskog Sokolstva u Pragu od 22. do 27. maja o. g. koje su zadaće sokolskog pokreta, utvrdili su jednodušno mišljenje o značenju i cilju sokolske ideje, koja je po svojoj unutarnjoj vrednosti postala svojinom čitavog Slavenstva, šta posvema odgovara njegovoj telesnoj i duševnoj bitnosti.«

Sokolstvo je prevažan socijalan faktor za ozdravljenje i ojačanje svih snaga slavenskih naroda i najuspešniji organ za zbliženje i zajedničko nastupanje Slavenstva u njegovom razvoju, napredku i odbrani.

Odstranjujuć sve pojave, koje su do sada Slavenstvo razjedinavale, smatraju za svoju dužnost, da što ustrajnije i svom svojom dušom u

tesnoj vezi i bratskoj ljubavi prožeti i ovladani jednom mišlju, rade ruku pod ruku, bok uz bok, za uspeh i veliku budućnost Slavenstva.«

IZ ŽUPA

IZ ŽUPE DUŠANA SILNOG — BEOGRAD

U beogradskoj sokolskoj župi naročito ove godine razvio se jak i intenzivan rad. Čitavom ovom radu predvodi prestoničko i zemunsko Sokolstvo, koja su dokazala baš minulim natecanjima, kako je kvalitet članstva prvoklasan i kako će da župa za razmerno kratko vreme imade odlične Sokole i Sokolice. Da bi taj rad bio što jače sprovadan, župa se razdelila u četiri okružja, i to: mitrovačko, zemunsko, pančevačko i valjevsko. Jednako je na novo uređena zdravstvena sekcija sa bratom drom. Dragićem na čelu. U župi se osnovalo novo društvo u Novim Karlovcima. Inače rad društava teče lepo i agilno. Tako si sokolsko društvo matica stavilo u zadatak da u toku ove godine učini veću propagandu za Sokolstvo, kako putem štampe, tako i javnim vežbama, naročito u okolini Beograda. U društvu se sada radi oko pripremanja za letovanje, koje se misli ove godine sprovesti u jednom mestu našeg Primorja. I sokolsko društvo u Zemunu sprema ove godine svoje prvo letovanje pod šatorima i to pod Gučevom u Banji Koviljači. Od većih društvenih priredaba u župi naročito se istakla:

Javna vežba sokolskog društva u Sremskoj Mitrovici. Ovo društvo priredbom svoje javne vežbe poželjelo je veliki moralan i materijalan uspeh. Svesno i nacionalno građanstvo mitrovačko shvatilo je važnost sokolskog društva, pa je svojim prisustvom dalo priznanja i podstreka Sokolima. Pre podne manifestovala je kroz varoš povorka konjičkog odreda, koja je svojom impozantnošću obratila pažnju svog građanstva. Povorka, koja je prošla kroz varoš posle podne bila je još veličanstvenija i dovela je raspoloženje oduševljenog građanstva do vrhunca. Preko tri stotine članova i članica u dugoj povorci, stupali su ozbiljno i ponosito svesni zadatak koju vrše. Sokolsku povorku dočekalo je preko hiljadu građana na mestu gde se održao javni čas. Skladne i lepe vežbe pružile su prisutnima više zadovoljstva nego i jedna dosadnja priredba u Mitrovici. Disciplinovani članovi, lepo razvijena omladina, izvodila je tačku po tačku svog velikog i biranog programa. Celom vežbom rukovodio je brat Ladenshauser, kojem je najveća nagrada oduševljeni prijem i priznanje njegovog rada od strane građanstva. Po svršenom programu u najvećem redu vratila se sokolska povorka u Sokolanu opkoljena i praćena opet svim građanstvom. U večje bilo je priređeno sokolsko veselje, koje je prešlo u najboljem raspoloženju i retkom oduševljenju.

IZ SOKOLSKE ŽUPE BJELOVAR

Rad župe bjelovarske momentano je skoncentrisan oko priprema za VI. župski slet u Bjelovaru, koji imade da manifestira snagu našeg Sokolstva. Već godine 1922., kad smo ostali u ovim krajevima gotovo osamljeni, ostavljeni od zabludjele braće, župa bjelovarska je svojim sletom u Bjelovaru pokazala da zna visoko držati barjak jugoslavenstva usprot

svih suprotnih sila, ma s koje strane one dolazile. Danas su se prilike izmjenile, a zabludjela braća i sama uviđaju svoje greške. I priredbom ovog sleta tako je belovarsko sokolsko društvo i nehotice postalo centar župe. Pa to i društvo zavređuje usled svog predanog rada. Da je taj rad doista dobar, dokazom je činjenica, da su taj rad primetila i naša braća iseljenici u Americi, koji su povelili akciju da saberu izvesnu svotu i namaknu društvu barjak. Do sada su sabrali i društvu priposlali D'n 2896. Društvo imade da zabeleži i jedan težak gubitak, a to je smrt brata Jove Markovića, f.nanc. pomoć. knjigovoda. Pokojnik se isticao u svim našim nacionalnim pokretima kao iskreni i oduševljeni Jugosloven, pa je kao takav bio i viđen član sokolskog društva. Glas o njegovoj smrti raztužio je sokolske redove, koji su u njemu izgubili požrtvovnog i iskrenog brata. Neka mu bude večnaja pamjat. Za danas još nam je spomenuti naše agilno društvo u Daruvaru. Ovo društvo brineći se i za zdravlje onih članova, koji ne vežbaju, odlučilo je prirediti što više izleta. Izleti pako imadu i tu svrhu, da upoznaju selo sa sokolskim radom. Tako je 15. maja o. g. učinjen izlet u selo Doljane. Najuspeliji je bio izlet u manastir Pakru, koji se nalazi u divnoj romantičkoj dolini udaljenoj 12 km od Daruvara. Ni najslabiji nisu osetili nikakva napora uz svirku vredne sokolske društvene glazbe. — Kraj izleta u ovo proljetno doba nije se zaboravilo ni na kulturni rad. Diletanti su s uspehom odigrali u četvrtak 26. maja pred dupkom punom dvoranom kupališnog svratšta Esterovu komediju: »Pravnički ples«. Rad u Sokolani isto ne jenjava. Sve vežbače kategorije su dan od dana veće. Poset vežbovnih sati odličan. Sve se sprema za župski slet u Bjelovaru, za Ljubljanu i za svoju javnu vežbu, 3. jula o. g. Osim toga se održaje tečaj za pripravnike. — Osobiti porast se vidi kod naraštaja, koji se sve više sakuplja pod novo razvijenu zastavu. — No i daruvarsko društvo pretrpilo je jedan udarac, jer mu preminuo ugledan član brat Lazo Zukanović iz poznate sokolske porodice Steve Zukanovića, bivšeg starešine sokolskog društva u Pakracu. Daruvarsko društvo izdalo je za milim pokojnim osmrtnicu, a kao svom uzornom radniku i blagajniku iskazalo mu dolžnu poštu, otrativ ga do hladnog groba. Neka je i njemu večnaja pamjat!

SOKOLSKA ŽUPA — CELJE

Razviće zastave sokolskog naraštaja u Celju. 29. maja obdržavao se u Celju omladinski dan naraštaja celjske župe. Ovoj svečanosti sudelovalo je oko 300 lica sokolskog naraštaja i deca. Dopodne bio je gradom mirozov muzike »Sloge« iz Ljubljane, a u dvorištu osnovne škole obdržavali su se pokusi za popodnevnu javnu vežbu, a u samoj vežbaonici obdržavana su natecanja naraštaja. U pola dvanaest dopodne održao je starešina celjskog Sokola brat dr. Milko Hrašovec kratak govor u spomen 10-godišnjice majske deklaracije. Popodne obdržavala se javna vežba i razviće barjaka naraštaja. Telovežbom, koja je vrlo lepo uspela, naraštaj i deca položili su račun svoga rada. Zastavi je kumovala sestra Strčeva, koja je istu uresila lepom trakom, dok je jednu traku darovalo vežbajuće članstvo. Nakon razvića starešina je podelio onim vežbačima, koji su polučili najveći broj bodova, diplome. Sama priredba bila je ljupka i mila, a bila je od građanstva brojno posećena, a naročito je učinio ugodan dojam poset vojske sa komandantom Naumovićem.

IZ SUMADIJSKE SOKOLSKE ŽUPE — KRAGUJEVAC

Podizanje sokolskog doma u Kruševcu. U istorijskom Kruševcu imade sve preduvete za jak razmah Sokolstva. No ipak taj razmah u velike je oteščan, jer društvo nema pogodnih prostorija gde bi razvilo svoj rad, a prama tome steklo sve one uvete, koji su potrebni za dalnji procvat i razvitak. Da se tome što pre doskoči, odlučilo se društvo da podigne svoj sopstveni Dom. I od namisli prešlo se odmah na delo, pa je nedavno osvećen kamen temeljac. Na ovu svečanost stigli su u Kruševac mnogi gosti. Među prisutnima bio je Milan Simonović, bivši ministar, bila su sokolska društva iz Čuprije, Paračina i Kraljeva. Svečanost je otvorio starešina društva brat Ljuba Ristić, dok je Simonović udario čekićem tri puta po kamenu i u njega savio povelju od pergamenta sa sledećim sadržajem: Pod vladom Nj. Vel. Kralja Aleksandra Karadorđevića I., a pod predsedništvom Ante Stefanovića i starešine Sokola Ljube Ristića, industrijalca, Sokolsko Društvo u Kruševcu polaže kamen temeljac svojeg Doma. Zdravo!« Zatim su se redali govornici i jedan od najlepših govora bio je protorejca Savića. Onda je mešoviti kor akademskog društva »Obilić« otpevao državnu himnu, a posle toga brat Strahinja Budimović, pročitao je program rada oko budućeg Doma. U ime šumadijske župe govorio je brat starešina M'loje Pavlović. Zatim su Sokoli krenuli kroz varoš. O podne bio je zajednički ručak. U večer održana je sokolska akademija na kojoj je održao prigodni govor brat Sava Đukić. Posle toga članstvo i naraštaj izvelo je vežbe spremljene za slet šumadijske župe. Vrlo su lepe i uspele bile vežbe članova na spravama i ritmičke vežbe članica. Posle ove vrlo uspele akademije razvilo se veselje i igranka.

IZ GORENJSKE SOKOLSKE ŽUPE — KRANJ

Otvorenje sokolskog doma u Dražgozah. Krasno je 6. juna o. g. uspela svečanost otvorenja sokolskog doma u Dražgozah. Sabrala su se sokolska društva iz Kranja, Radovljice, Škofje Loke, Tržiča, Jesenice i Železnike. U 10 časova do podne otvorio je skroman, ali ukusan dom brat Jelenc, koji je opisao povest izgradnje. Nato je pozdravio sva prisutna društva i velik broj općinstva brat Luznar, za njim pako brat Špicar u oduševljenim rečima označio je značenje doma i narodnog rada. Nakon otvorenja doma, zaputila se povorka na groblje, gde je na grob pokojnog brata načelnika Jelenca položen venac. Tu je u spomen pokojnika govorio bratsku reč br. Sajović iz Kranja, a pevački zbor odpevao tužaljku. Sa groblja krenula je povorka u kojoj je nošeno šest zastava, natrag u mesto. Posle podne obdržavana je javna vežba, koja je kako u prostim, tako i u vežbama na spravama pokazala da gorenjska župa imade dobre vežbače. Po vežbi razvila se zabava. Dražgoše još nisu videle tako velikog broja sabranog naroda, jer je to za ovo ubavo mestance bio doista pravi narodni blagdan.

Sokolsko društvo Mojstrana. Sokolskom društvu u Mojstrani poslednja poplava u noći od 29. na 30. oktobra 1926. nanela je veliku materijalnu štetu: porušila mu njegov dom. O tome obaveštava društveni odbor saveznog brata starostu sa sledećim dopisom: »Neslomivo verni velikoj ideji stavili smo si ponovno zadaćom, da upostavimo naše društvo, da mu sagradimo novo sklonište.

Porušeni sokolski dom u Mojstrani

Poznat Ti je naš težak položaj, nemila sudbina porušila je naš dom. No budi uveren, da Soko pod sivim Triglavom neće propasti iako sada samo životari, već će se opet podići do nekadanje veličine. Evo šaljem Ti, dragi brate starosto, sliku našeg sadanjeg doma. Muka i trud leži na zemlji, ali svest pobeđuje. Iskreni sokolski zdravo!»

IZ SOKOLSKE ŽUPE — LJUBLJANA

Javna vežba i razviće barjaka Sokola I.

Sokolsko društvo Ljubljana I. imalo je 6. juna o. g. spomena vredan dan. Tog je dana razvilo svoj barjak i taj svečan događaj spojilo sa javnom vežbom. U ponosnom, života i moći punom svom Taboru čuvat će ovu svetinju. I u godini, kada društvo proslavljuje 20-godišnjicu svoga opstanka u znaku pravog sokolskog rada, ono eto otvora svoj Dom i razvija svoju zastavu. Tom svečanošću ušlo je Sokolstvo u V. pokrajinski slet JSS i dostojno rešilo svoju zadaću.

Nacrt za zastavu izradio je arhitekt br. J. Omahen. Barjak imade na jednoj strani crveno polje, uz rub protežu se beli trokuti obrubljeni zlatnim vezivom. U sredini crvenog polja jest Soko raširenih krila, koji stoji na lipovoj zelenoj grančici, a nad i pod njim stoji u zlatu vezen napis: »Soko čili, čuvaj večno zemlju našu«. Druga strana barjaka imade belo polje, obrubljeno belimi crvenim trokuci u kojima su zlatom uvezeni ornamenti. U sredini je na državnoj trobojci u obliku grba uvezan sokolski monogram, kojeg okružuje zlatni lipov venac. Nad monogramom je natpis u zlatu: »Sokol I.«, a pod njim »u Ljubljani«. Na belom polju posejani su mali ornamenti u modroj boji.

Vreme, koje tog dana ne beše naklonjeno nijednoj priredbi, počelo je u ponedeljak 6. ov. mj. pomalo popuštati u svojoj kišov.tosti. Iz maglavitog jutra pojavilo se sunce. Na Taboru bilo je sve puno života, jer su se obdržavali pokusi za popoldnašnji nastup. Po podne u tri časova sabralo

se Sokolstvo sa šest barjaka pred Narodnim Domom, odakle su uz pratnju muzike Sokola I. krenuli na Tabor. Pohod sokolske povorke pratio je velik broj građanstva, koje je međutim napunilo prostrano vežbalište: kao komandant dravske divizije gjenral Kalafatović, pukovski komandanti Korais, Janković, komandant žandarmerije Manegodić, zastupnik velikog župana, konzuli, predstavnici starešinstva JSS, starešinstvo ljubljanske župe itd.

U sredini vežbališta bio je podignut maleni podium. Oko njega uz zvukove muzike sabralo se celokupno članstvo, naraštaj i deca. Tu je sada prihvatio reč društveni starešina brat dr. Pavao Pestotnik. Pozdravio je sve prisutne, a naročito kumu barjaka sestru Milenu Žerjav, koju je zastupala njezina rođena sestra Marija Pehani. Zahvalio se svima dobrostvornima, a onda je razvio novi barjak, naglasiv, da on nosi one boje, koje su već pred po stoljeća bile simbolom jedinstva, bratstva i slobode. Nato se osvrnuo u prošlost, setiv se svih onih boraca i junaka, koji su krvlju izvojevali slobodu našu. Slan aplauz i odobravanje popratilo je govor starešine.

Nato je čestitala društvu na uspešnom radu, želeć mu i nadalje novih pobjeda, zastupnica kume, sestra Pehani i barjak uredila krasnom trakom. Kumi je u ime društva bila izručena velika katica crvenih karamfila. Po tome je starešina uz prigodan govor izručio barjak barjaktaru bratu Ropiću, a celokupno članstvo položilo je prisegu vernosti na novi barjak.

Starešina ljubljanske župe brat Marolt u krasnom govoru ocrtao je boje sokolskog društva na Taboru. Naveo je redom sve markantne događaje, čitavu borbu društva za istinu i pravdu. Nato je u ime župe pozvao novi barjak da se poljubi sa starom saveznom zastavom i sa barjacima župskih društava: Sodražica, Vič, Ribnica, Štepanja vas, Šiška i Vrhnika. Konačno je čitavo članstvo pozvao na rad, jer će još trebati borbe, da oslobodimo svu onu našu braću i sestre, koja čame pod jarmom tuđe vlasti.

Predsednik odbora za gradnju Tabora, zaslužni stari borac brat Josip Turk čestitao je društvu na jubileju i izrazio želju, da bi društvo i u gospodarskom pogledu postiglo svoj cilj. Oba govora građanstvo je primilo sa slinim oduševljenjem.

U ime celokupnog jugoslovenskog Sokolstva progovorio je savezni podstarosta brat Kajzelj, koji je naglasio da neka bude dan, kada se pobratio barjak Sokola I. sa staroslavnom zastavom prvog Sokola u našoj državi, maticom svih jugoslovenskih sokolskih društava, simbol sokolske sloge i zajedničkog napora čitave sokolske energije za postignuće velikih ciljeva, koje su označili besmrtni onivači Tyrš i Fügner.

Defiliranjem celokupnog članstva i naraštaja pred svima barjacima zaključena je ova svečanost i započela je javna vežba.

Nastupilo je ponajpre 68 dečaka, koji su pod vodstvom br. Gorjanca izveli proste vežbe. Dalnja tačka bio je nastup 58 devojčica koje su izvele pod vodstvom sestre Kržetove vežbe sa lopticama. Muški naraštaj (36) izveo je propisane naraštajske vežbe za ljubljanski slet. Onda su sledile igre, pa se jasno videlo šta se sve dade polučiti za zdrav telesni odgoj sa malim sredstvima. Vežba na spravama članova, članica i naraštaja pokazala je sve panoge telovežbe u sokolskoj vežbaonici. Lep je bio nastup članica (32) k prostim vežbama, koje su odlično izvele. Još su

pobudile pažnju igre dece i proste vežbe ženskog naraštaja. Kao zaključna tačka cele priredbe bile su proste vežbe članova, koje je vodio društveni načelnik Žane Miklave. Nastupilo je 58 vežbača. Izvedba je bila vanredna.

Posle javne vežbe uz koncerat muzike dravske divizije razvila se ugodna zabava, koju je oko osam časova na večer prekinula jaka kiša.

Javan nastup ljubljanskog Sokola. Nakon kišnih dana ipak je pogodno vreme omogućilo Ljubljanskom Sokolu da održi svoj letni nastup na vežbalištu pod Tivolijem. Premda je tog dana u Ljubljani bilo mnogo priredaba, priredbu sokolsku posetilo je mnogo građanstva. Bili su ovde predstavnici vojske, oblasti, grada, delegati JSS, ljubljanske župe i članstvo ostalih ljubljanskih sokolskih društava. Samu vežbu otvorila su deca koja su izvele vežbe sa lopticama. Odmah zatim nastupio je muški naraštaj (50) sa propisanim vežbama za ljubljanski slet. Izvedba je uz male iznimke bila dobra. Za njima nastupile su naraštajke (27) koje su vrlo lepo odvežbale svoje vežbe. Vežbe na spravama celokupnog naraštaja i dece u 12 odeljenja lepo su uspele. Najlepša tačka programa bile su proste vežbe članova (36). I članice su također dobro izvršile svoju zadaću. Sledila je vežba članova i članica na spravama (8 odeljenja), pa nam je ista pokazala, kako se u društvu ova važna panoga gaji sistematski. Raspored je bio zaključen velikom skupinom svih sudelujućih, koja je vrlo dobro uspela i načinila vanredan efekat. Kod same vežbe vladala je dobra disciplina, pa se iz čitavog nastupa vidi, da se ljubljansko Sokolstvo zdušno i marljivo pripravlja za V. pokrajinski slet na ovogodišnji Vidovdan.

Prosvetna škola ljubljanske župe. Prosvetni odbor ljubljanske župe priredio je nedavno u manjem opsegu prosvetnu školu za društvene prosvetitelje. Pod predsedanjem brata dra. Igora Vidica rešena je ponajpre formalna strana sastanka, a onda je brat Vidic referirao »o idejnom odgoju« i upozorio na sve dobre i loše strane naših sokolskih radnika, koje opažamo kod pojedinaca. Iza toga sledio je referat brata Švajgara »sokolska štampa«, pa su u tom pogledu učinjeni neki zaključci. »O sokolskim knjižnicama« predavao je brat Sax, koji je iscrpivo dokazao potrebu istih i opisao njihovo ustrojstvo. Zanimiv je bio referat brata Mesca »o sokolskoj pozornici«. Na to je sledio razgovor o poučnim filmskim predstavama i o pozorištu lutaka za decu. Župa će osnovati putujuće marionetsko pozorište za svoja društva. Brat Juvanec održao je referat o sokolskim pevačkim zborovima. Zatim je govorio brat dr. Maurer o manjšinskom radu u Sokolstvu. Čitava ta škola pokazala je da počinje prelaziti prosvetno delo na pravi kolosek, pa da će u dogledno vreme regulacija rada u toj panogi biti pravilno dovršena.

KRONIKA JUGOSLOVENSKEG SOKOLSTVA

Dramatski odsek Sokola u Šoštanju prikazao je pučki igrokaz »Stari Ilija«. Ova je predstava bila upriličena u počast bratu Milošu Tajniku, koji nakon 20-godišnjeg rada u Sokolu ostavlja Šoštanj. — Soko u Litiji ove je godine naročito uredio svoju čitaonicu. Nabavio je sve važne dnevnik i tednik, pa je time polučio, da šta više veže članstvo uz društvo i njegov život. — Soko u Ljutomeru priredio je ovog meseca prikaz igrokaza »Kraljevska visost«. Sama priredba ispala

je odlično. — Soko Dolnja Lendava proslavio je 28. maja 10-godišnju majske deklaracije. Uz obilan koncertni program sama je priredba ispala vrlo dobro. Lepa je bila pojava, da su na priredbu došli i mnogi meštani madžarske narodnosti i time pokazali, da nisu zatrovani madžarskim narodnim šovinizmom. — U Prijepolju (bivšem Sandžaku) na inicijativu poručnika brata Rebića osniva se Sokolsko društvo. U tu svrhu održan je zbor građana, koji je izabrao privremenu upravu. — Sokolsko društvo Braslovice prikazalo je igrokaz »Stari greh«. — Soko Beltinci prikazao je Nušićevog »Običan čovek«. Predstava se davala pod vedrim nebom. Unatoč lošem vremenu priredbu su posetili i gosti iz Dolnje Lendave. — Soko Vinica priredio je telovežbu ženske dece i prikaz igrokaza »Poslednji muž«. Općinstvo je priredbom bilo zadovoljno, što je znak priznanja priredivačima. — Soko kod sv. Lenarta priredio je izlet svoga članstva do severne granice. Sudelovalo je do 150 članova. Na povratku u Vratni Vasi priredena je javna vežba, koja je tim bolje uspeła, što je na njoj nastupio naš olimpijski pobednik brat Štukelj. Javnoj vežbi sudelovalo je mnogo Nemaca iz Cmureka, koji su također izjavili svoje zadovoljstvo nad priredbom. — Soko u Studencima prikazao je igrokaz »Zaspani Izidor«. Igra je bila dobro opremljena, a sama priredba vrlo dobro posećena. — Sokolsko društvo u Šapcu povelu je živu akciju za podizanje Sokolskog Doma. U tu svrhu izabran je naročiti odbor iz čitavog gradanstva. — Sokolsko društvo u Đakovu povelu je živu akciju za stradalnike u Hercegovini, pa je polučilo lep uspeh.

••• IZ SLAVENSKOG SOKOLSTVA •••

ČEHOSLOVAČKO SOKOLSTVO

Uzmite si za primer. Da je ogroman posao imao svladati sletski odbor prigodom prošloga sleta u Pragu, nije potrebno naglašavati; naročito je bilo zaposleno stanbeno i finansijsko odeljenje sletskog odbora. Da je taj posao na zadovoljstvo sviju izvršen, omogućilo je samo potpuno i pravo shvatanje dužnosti, koju je svaki pojedinac preuzeo. A kako su braća Čehoslovaci preuzete dužnosti shvatili svedoče nam i reči brata Ambroža predsednika finansijskog odeljenja. Prigodom likvidacione sednice rekao je potonji brat: »Celo vreme imao sam samo jednu jedinu živu želju: da bi me poslužilo zdravlje — barem preko sleta, kako bi mogao izdržati i zdušno izvršiti zadaću, koju ste mi namenili.«

A brat Čížek predsednik stanbenog odeljenja? Kad su mu na istoj sednici hteli zahvaliti, rekao je bratu Helleru, koji je to imao u ime celog odbora izvršiti: »Vidiš, brate Helleru, nemoj nas mnogo hvaliti, подели nam to (sletsku diplomu), pa idi. Mi hoćemo da radimo...«

Ne treba ovom komentara. Ovo nekoliko njihovih reči pokazuje nam duh kojim je Čehoslovačko Sokolstvo prožeto. Uzmite si ih za primer!

Kc.

Sokolstvo u očima stranca. Japanski vojni ataše u Beču potpukovnik Sinozukou prisustvovao je prošlogodišnjem sletu u Pragu kao izvestitelj japanskog ratnog ministarstva. Izveštaj, koji je predložio svome Ministarstvu veoma je opširan, a pun je hvale i priznanja Sokolstvu. U njem se je dotakao historijata Sokolstva i organizacije, a sve je popratio vla-

stitim opažanjima. Među ostalim veli, u tom izveštaju: »Tko hoće da shvati buduću snagu Čehoslovačkog naroda, taj mora u celosti poznavati Sokolski pokret«. Odmah nadovezuje: »Tko je vidio putovanje i odlazak Sokola na slet, morao je dobiti prosto dojam kao da oni svi odlaze na bojište«. —

O samoj telovežbi, o načinu i radu u Sokolu, istaknuo je, da nije vidio onakvog natecanja kao kod atleta i športaša, vidio je ali zato jedan ogroman kolektivan gimnastički rad. Nema tu onog isticanja pojedinaca nad ostalima. — Izveštaj mu je uopšte pun hvale i udivljenja nad sokolskom organizacijom. — Kc.

Nešto iz Čehoslovačkog Sokolstva. Iz svih društava ČOS isključeni su Cenka Strnad i Tachacka Dragutin, jer su kandidirali na listi jedne političke stranke neprijateljski orijentirane prema Sokolu. — ČOS poslati će na natjecanje 1928. god. na olimpijadu u Amsterdam i jedno odelenje sestara. — U Českoj postoje odelenja »starijih sestara« koje polaze na vježbu. Koje će godine biti moguće kod nas to provesti?

III. međusletske utakmice ČOS god. 1928. Načelnništvo ČOS zaključilo je da se godine 1928. imadu prirediti međusletske utakmice. Tom se zgodom donekle promjenio red natecanja.

Zamenici načelnika ČOS. Na poslednoj sednici svih načelnika čehoslovačkih župa izabrani su kao zamenici načelnika: Agaton Heller, Martin Šmirak i dr. Miroslav Klinger.

RUSKO SOKOLSTVO

Svečani zavet ruskih Sokola u Zagrebu. Polovicom maja ruski Sokoli u Zagrebu priredili su svečanost polaganja zaveta članova svome nacionalnom barjaku. Zavet su polagali samo novi članovi. Tom je zgodom starešina brat Manakin zanosnim rečima progovorio o ideji, koja je okupila ruske Sokole. Burnim pljeskom bio je pozdravljen ovaj govor. Posle toga održana je akademija na kojoj su pobudili udivljenje vežbači na preči. Nadalje su lepe bile vežbe kopljem, pa diskom. Svečanost je posetilo mnogobrojno građanstvo i jugoslovensko Sokolstvo, koje je braći srdačno odobravalo.

Popust na vožnji parobrodima prigodom I. naraštajskog sleta u Splitu 9. i 10. jula t. g.

Jadranska plovdba d. d., Dubrovačka plovdba a. d. podelili su članovima naraštaja, koji sudeluju sletu naročitu povlasticu na vožnji, kako je to svim bratskim društvima saopšteno okružnicom br. 665 od 14. VI, 1927.

Svim ostalim učesnicima naraštajskog sleta providenim sletskom legitimacijom udelen je popust od 50% na redovnim prugama.

Popust na željeznici.

Za željezničku vožnju također je zatražen popust, te je povlastica od 50% već osigurana.

Starešinstvo župe poduzelo je međutim daljne korake kod Ministarstva Saobraćaja da se članovima naraštaja udeli popust od 75%. Netom stigne rešenje bit će saopšteno putem štampe.

Starešinstvo župe Split.
